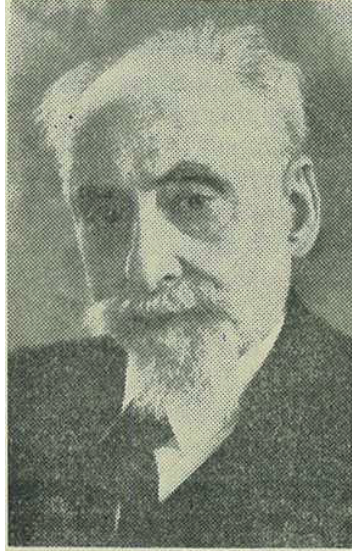

A. PHILIPPSON
(1864 1953)

Türkiye Jeoloji Kurumunun fahri üyelerinden Geheimrat Prof. Dr. phil. Dr. rer. nat. h. c. Alfred Philippson 28 Mart 1953'te hayata gözlerini kapamış bulunuyor. Kendisi 1. 1. 1864' te Bonn'da doğmuş, tahsilini Bonn, Münih ve Leipzig'te yapmıştır. <<Studien über Wasserscheiden>> isimli doktora tezini müteakip, bütün hayatı boyunca meşgul olacağı ve <<Aegaeis>> ismini verdiği bölgeye ilk tetkik seyahatini yapmış ve <<Der Peleponnes>> (Berlin 1891-92) isimli eserini yazmıştır. Philippson 1892 de Bonn Üniversitesinde doçent, 1899 da da profesör olmuştur-. Bu arada kendisi Yunanistandaki tetkiklerine devam etmiş, daha sonra Ege adalarına ve 1900 de Anadoluya geçmiştir. <<Preussische Akademie zu Berlin>> in mâli yardımını sayesinde 1901 den 1904 e kadar burada incelemelerine devam etmiş ve bunların neticesini <<Reisen und Forschungen im westlichen Kleinasien>> ismi altında <<Ergaenzungshefte zu Petermanns Mitteilungen>> (Nr. 167, 1910; 172, 1911; 177, 1913; 180, 1914; 183, 1915) olarak yayınlamıştır. Bunlar ayrı olarak ta basılmıştır (Gotha 1913, 1914).

Bu eserlerde topografik ve jeolojik hartalar mevcut olup (1: 300.000 ölçekli bir pafta), bu hartalar jeoloji ve morfoloji bakımından batı Anadolu için muazzam bir yenilik ve daha sonraki çalışmalar için de esas teşkil eder.

1904 te Philippson Ord. Prof. olarak Bern'e, 1906 da da Halle'ye gitmiş, nihayet 1911 de bu vazifeyi kendi şehri Bonn' da deruhte etmiştir. Arada kendisi Rusyaya'da gitmiş ve bu memleketin bir hartasını yayınlamış, daha sonra da <<Das Türkische Reich, eine geographische Übersicht>> (OrientBücherei 12, Weimar 1915) ile <<Steinmann-Wilkens, Handbuch der regionalen Geologie, Heidelberg 1918>> de <<Kleinasien>> kısmını yazmıştır. 1. Cihan harbini müteakip Philippson batı Anadolunun bitkisel morfoloji v. s. gibi bazı hartalarını yayınlamış (Petermanns mitt. 1919-1921), daha sonra da kendini İtalyada incelemelere vermiştir.

Yugoslavya Coğrafya Kurumundan sonra Atina İlimler Akademisi fahri üye seçince Philippson <<Die griechische Landschaften>> isimli eserini yazmağa başlamıştır (4 cilt, 10 kısım). Tam bu muazzam eseri bitirince naziler kendisini tevkif etmişler (1942) ve Theresienstadt temerküz kampına götürmüşlerdir, zira babası bir hahamdı. Eserin manuskrisi ve bütün kitapları Bonn' daki coğrafya enstitüsünde bulunduğundan, tevkifi esnasında bunlar ziyana uğramamıştır. Theresienstandt dönüşü ihtiyar Philippson artık yatalak vaziyette idi. Eserinin 1. cildini basılmış olarak görmek kendisine kısmet olmuştur (3 kısım, 1081 sahife).

Bir coğrafyacı olmasına rağmen Philippson kendini daima jeolojiye çok yakın hissetmiş ve Alman Jeoloji Cemiyeti kendisine G. Steinmann madalyasını verdiğiinde yaptığı teşekkürde (Geol. Rundschau 35, 1948, 181) bunu pek güzel tebarüz ettirmiştir. Philippson büyük stilde jeolojiyi ancak Anadoluda yapmış ve Türkiye Jeoloji Kurumu da bir şükran nişanesi olarak kendisine fahri üyeliğini vermiştir. Bundan fevkâlade mütehassis olan Philippson son günlerine kadar T. J. Kurumunun neşriyatını büyük alâka ile tâkib etmiş ve birçok Alman jeolog ve coğrafyacısına Türkiyeye giderek çalışmalarını tavsiye etmiştir.

Merhumun cenazesi, arzusu üzerine, hiçbir merasim yapılmadan ebedî istirahatgâhına götürülmüştür.

Orhan BAYRAMGİL